

Grzegorz Kwiatkowski – „Poznawcze walory metafor aktualnych w oparciu o zdania metaforyczne typu *X jest Y*”

Streszczenie

Przedmiotem rozprawy jest analiza zdań metaforycznych o strukturze podmiotowo-predykatowej: ‘X jest Y’, w której jako materiał badawczy posłużyły wypowiedzi metaforyczne z tekstów najnowszej poezji polskiej. Celem badań jest wydobycie walorów poznawczych metafor, a podstawową tezę jest ta, iż dynamiczny charakter poznania językowego w sposób najbardziej jaskrawy da się zauważyć w procesie kreatywności językowej. Praca skupia się na analizie uprzednio zdefiniowanego i wyodrębnionego zdania metaforycznego, które może być opisane jako podstawa myśli metaforycznej, stanowiącej w aspekcie poznawczym rozpoznanie elementu rzeczywistości poprzez jego redefinicję. Ta redefinicja pozostaje jednocześnie w niezgodzie z konceptualnym opisem tego elementu w ramach dostępnych metafor pojęciowych.

Pierwsza część pracy stanowi krytyczny przegląd historycznych stanowisk filozoficznych na temat metafory. Rozdział drugi przybliży strukturę ‘X jest Y’ oraz omawia filozoficzne aspekty czasownika ‘być’ wraz z możliwością ujęcia tych aspektów w analizie zdań metaforycznych. Ponadto wprowadzone zostają podstawowe pojęcia służące do analizy porównawczej badanych metafor. W rozdziale trzecim, po omówieniu zasad selekcji materiału badawczego, oraz sposobu analizy wybranych metafor, następuje szczegółowe przedstawienie walorów poznawczych zdań metaforycznych podzielonych tematycznie. Zakończenie pracy podsumowuje wyniki badań oraz uzasadnia ich ważność.